Józef Hendricks

Official Number	P-0431
Rank	polski: mjr pil. brytyjski: F/Lt
Date of birth	1896-03-13
Date of death	1969-04-26
Cemetery	Poznań, Grunwaldzka - cmentarz Junikowo **Wsp.** 52.3870729, 16.8276726
Grave	pole 15 kwatera D (grób rodzinny)
Photo of grave	
Country	Polska
Period	Okres powojenny

Source

Józef Hendricks urodził się w 1896 r. w miejscowości Małe Świątniki w powiecie gnieźnieńskim w polsko-niemieckiej rodzinie Wilhelma Hendricksa i Marii, z domu Kabacińskiej. Ukończył gimnazjum. następnie przez cztery semestry studiował na politechnikach we Wrocławiu, Hanowerze i Wismarze. Po wybuchu I wojny światowej został powołany do armii niemieckiej i wysłany na front zachodni do Francji. Służył w piechocie, po ukończeniu szkoły oficerskiej w 1917 r. mianowano go podporucznikiem.
Przygodę z lotnictwem rozpoczął w czerwcu 1917 r. kiedy to został oddelegowany na kurs obserwatorów lotniczych, następnie do szkoły lotniczej we Wrocławiu. W kwietniu 1918 r. ukończył szkolę lotniczą w Brzegu, do końca wojny służył w szkole lotniczej w Hanowerze. W kwietniu 1919 r. zgłosił się na

ochotnika do Wojsk Wielkopolskich i został przydzielony do 3. Wielkopolskiej Eskadry Lotniczej Polnej, organizującej się na podpoznańskiej Ławicy. 5 maja 1919 r. mianowano go podporucznikiem wojsk lotniczych, a już 3 czerwca 1919 r. porucznikiem. 15 czerwca 1919 r. ze swoją eskadrą wyruszył na front polsko-ukraiński w okolice Lwowa, gdzie walczy] do sierpnia tegoż roku.
We wrześniu 1919 r. Hendricksa przydzielono do Wojskowego Portu Lotniczego Ławica, gdzie pełnił różne funkcje, również dowódcy Portu. W lutym 1920 r. przeniesiony został do 4. Wielkopolskiej Eskadry Bojowej (w lipcu 1920 r. zmieniła nazwę na 15. Eskadrę Myśliwską), która stacjonowała na lotnisku w Bydgoszczy. Po rozpoczęciu polskiej ofensywy na Ukrainie w maju 1920 r. ponownie wyruszy] na front. 16 maja eskadra dotarła na lotnisko Wapniarka na Podolu, skąd prowadziła rozpoznanie i atakowała cele naziemne lekkimi bombami i ogniem broni pokładowej. Porucznik pilot I Hendricks, wraz z podporucznikiem obserwatorem Z. Bilażewskim, tworzył załogę dwumiejscowego Albatrosa, samolotu szkolnego, wykorzystywanego jako lekki bombowiec rozpoznawczy. Do legendy przeszedł ich atak 27 maja 1920 r. na sowieckie pociągi pancerne: Bela Kuhn i Krasnyj Kristianiec. Dzięki kilkakrotnym trafieniom i uszkodzeniom pociągów zostały one zdobyte przez polską piechotę. Dwa dni później - podczas akcji na stację Malowannaja - załoga por.Hendricks - ppor. Bilażewski zniszczyła bombami kolejny sowiecki pociąg pancerny. W czerwcu pamiętnego 1920 r. eskadra przez pewien czas odpoczywała oraz odtwarzała gotowość bojowa, otrzymując nowe samoloty. Porucznik Hendricks przesiadł się na jednomiejscowy samolot myśliwski Fokker D-VII. Od lipca eskadra wznowiła działalność z lotniska Lewandówka pod Lwowem i stamtąd wspierała VI Armię i Front Południowy w walkach z kawalerią Budionnego, również w czasie najcięższych walk w sierpniu 1920 r. Podczas walk w okolicach Lwowa 15 sierpnia 1920 r. Fokker I Hendricksa został trafiony ogniem radzieckiej kawalerii i przymusowo wylądował pomiędzy liniami wojsk polskich i radzieckich. Pilot z największym i trudem salwował się ucieczką, ostrzeliwany przez Rosjan. Porucznik Hendricks wybitnie się odznaczył podczas walk z sowiecką kawalerią w obronie Lwowa w dniach 17-20 sierpnia 1920 r.. za co otrzymał Srebrny Krzyk Virtuti Militari. Brał udział w walkach aż do rozejmu w październiku 1920 r. Za czyny bojowe udekorowany został ponadto czterokrotnie Krzyżem Walecznych i dwukrotnie wymieniony w rozkazach pochwalnych dowódcy VI Armii.
Po wojnie nadal służył w lotnictwie na różnych stanowiskach: w Poznaniu. Krakowie i Warszawie. W 1922 r. został awansowany na sto-pień kapitana. w 1924 r. na majora. W 1922 r. ożenił się z pochodząca z Warszawy Jadwigą Mańczak (małżeństwo pozostało bezdzietne). Przed 1926 r. nabył pozostałą po parcelacji majątku rydzyńskiej Fundacji Sułkowskich tzw. resztówkę o powierzchni 197 ha w Nowej Wsi, gdzie na stale osiedlił się w 1931 r., po przejściu w stan spoczynku.

24 sierpnia 1939 r. zmobilizowano go do 3. Pułku Lotniczego w Poznaniu, gdzie został komendantem Bazy Zapasowej Pulko w Lublinie. 18 września tegoż roku przekroczył granicę Rumunii, gdzie został internowany. 1 października 1939 r. uciekł z obozu internowania i przedostał do Francji, a stamtąd do Wielkiej Brytanii. W marcu 1942 r. został przyjęty do Polskich Sił Powietrznych i wyznaczony na stanowisko ko komendanta Stacji Lotniczej Hucknall. W latach 1943-46 służył w Inspektoracie ds. Zarządu Wojskowego.

Po zakończeniu wojny w 1946 r. wrócił do kraju, ponownie zamieszkując w

swoim dworku w Nowej Wsi. Z dawnego majątku pozostały mu nieruchomości o powierzchni 42 ha. Negatywnie nastawiony do ówczesnej rzeczywistości społeczno-politycznej był nieformalnym przywódcą okolicznych rolników w walce z planowaną kolektywizacją rolnictwa. Aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa w sierpniu 1949 r, Wyrokami Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z czerwca 1951 r. skazany na sześć lat więzienia oraz przepadek całego mienia. Karę więzienia (na mocy amnestii złagodzoną do trzech lat) odbywał w więzieniu aa Mokotowie. w Rawiczu oraz w Obozie Pracy w Strzelcach Opolskich, gdzie pracował w kamieniołomach. Po zwolnieniu w 1953 r. wraz z drugą Żoną Martą zamieszkał w Stęszewie, następnie w Krosnowicach Kłodzkich (gdzie pracował jako ogrodnik) oraz w Ziębicach w powiecie ząbkowickim na Dolnym Śląsku. Zmarł w Ziębicach 26 kwietnia 1969 r. w wieku 73 lat.
JAROSŁAW WAWRZYNIAK

P.S. Pochowany został na cmentarzu komunalnym w Ziębicach. Ekshumowany w 1969 roku i przeniesiony na cmentarz Junikowo w Poznaniu.